

Raül Garrigasait es fa l'estrany

16 DE FEBRER DE 2017 / ADRIÀ PUJOL / LA CARRONYA DEL TERCER (BLOG)

Una vegada van preguntar a Diògenes d'on era. Ell va declarar-se un “ciudadà del món”, amb un exabrupte sorneguer –s'explica. Recordo haver-ho llegit a *El gos cosmopolita i dos espècimens més* (Acontravent, 2012), el llibre de Raül Garrigasait que tant em va agradar.

En boca de Diògenes, els *kosmopolites* feien part d'un contrasentit, perquè es pretenien ciutadans (condició de l'habitant d'una ciutat, i prou), però del cosmos. És a dir, habitants d'estrelles, d'aurores boreals i d'ornitorincs. Fixem-nos-hi, si n'hi havia, de mala llet, en l'ocurrència de Diògenes, perquè, 2.400 anys després, un *cosmopolita* encara designa un ésser estrambòtic, idealista i passional, i al meu modest entendre necessari, si no volem morir d'inanició mental: penso en un barceloní dels anys 90 que, després d'anar a una manifestació contra la II Guerra del Golf (o a la cimera del G8, a Gènova), es menjava un falafel abans de sentir Manu Chao i la seva música mestissa en una casa okupada, al costat d'anarquistes italians macerats en cervesa esbravada.

El *cosmopolitisme* ara és això, la il·lusió d'una casa gran, fins i tot una sofisticació, en general vehiculada per productes de consum mal etiquetats. Dit d'una altra manera, dubto que un esquenamullat, que de Síria acaba en un CIES, se senti gaire “ciudadà del món”. I d'una altra manera encara: el cosmopolita viatja a voluntat, els altres a la força. Prendrem mal. Un mal moral.

El gos cosmopolita em va proporcionar el plaer dels assaigs afuats. El goig d'escoltar una pensa que es posa en marxa, que lliga allò que a primer cop d'ull flotava inconnex. L'Holandès volador, Ramon Mercader, una aproximació original i neta a les identitats en trànsit. A les estratègies que s'articulen, i que tan sovint cauen en la *mise en légende*, quan un es troba l'Altre i necessita dir d'on és. La prova, al capdavant, que no hi ha ni casa gran, ni cosmos, ni re de res i que, no obstant això, el cosmopolitisme seguirà sent un espai de gran eficàcia simbòlica.

Després d'*El gos cosmopolita i dos espècimens més*, vaig guardar Raül Garrigasait al calaix mental dels autors que s'han de seguir. I, per fortuna, no em vaig equivocar. Acaba de publicar *Els estranys* (Edicions de 1984), un altre llibre que només s'assembla a ell mateix. En aquesta ocasió, un prussià de cervell bullent arriba a Solsona, en plena Primera Carlinada. Vol fer costat als diguem-ne insurgents, però el seu marc mental (del nord, cultivat,

cosmopolita) topa amb la fisiologia carlina, catalana de terra endins. Esclaus de les amígdales, els carlins són bèsties que bramen, al botó de la roda d'un món que s'enfonsa.

Em sembla recordar que en una entrevista, Raül Garrigasait va dir que les carlinades són la febrada, els dolors del part de la Modernitat. Mai més ben dit. Talment els anticossos, que s'activen a les envistes d'una infecció, els carlins encarnen una reacció visceral a una època ineluctable, que vindrà i esborrarà del mapa les velles consuetuds. Hem passat del cosmopolitisme al localisme exacerbant, i és aquí que, poso la mà al foc, els dos llibres de l'autor funcionen com un binomi. O sigui que no s'entenen, l'un sense l'altre. Dialoguen. *Els estranys* funciona de contrapunt.

De la mateixa manera que els gossos errabunds i poliglots no hi entenen, de fronteres, el prussià s'adonarà, a Solsona, més aviat sentirà en carn viva que tot aquell món és incomprendible, tancat, de contorns clars, que hi ha fronteres administratives, cony, però que, en definitiva, les fronteres reals són culturals i de propina separen matèries obscures. Ras i curt, palparà la impossibilitat del cosmopolitisme. Descobrirà que cada parla (ai que sí, cada parla, no he dit llengua), descobrirà que cada parla és una manera d'emparaular el món, i per tant una manera única de veure'l. Malgrat que el prussià miri de dissoldre's, d'assimilar-se, només se'n podrà fer la il·lusió amb el seu doble (un altre binomi), amb el metge català que es troba, l'Altre, tant o més estupefacte.

Tinc més lectures, d'*Els estranys*. Com per exemple una, que tot just s'insinua, aquella que impugna la història i que l'acosta al regne de la contalla. O aquella altra, que remet a les teories de la imitació de l'home, per com som persones a partir de la mímica, i no per designi diví. Però només en desvelaré una que considero important, a més a més de les que tot just vinc d'apuntar. Crec que Raül Garrigasait aprofita per fer-se l'estrany, ell. Munta un artefacte literari meritori, per fer d'estranger a la seva estimada, salvatge Solsona. Un intent reeixit, el de mirar d'entendre sa terra, que s'ha d'aplaudir.